

COBIB.SI: prirast bibliografskih zapisov v letu 2021

COBIB.SI: increment of bibliographic records in 2021

Emma Dornik¹

IZVLEČEK: V članku so podrobneje predstavljeni podatki o prirastu bibliografskih zapisov za leto 2021, in sicer na letni in mesečni ravni. V analizo smo vključili 177.705 bibliografskih zapisov iz baze COBIB.SI, ki jih je prispevalo 543 katalogizatorjev. V zadnji četrtini leta je bilo kreiranih 28 % bibliografskih zapisov. Največ bibliografskih zapisov je bilo kreiranih v torek, 9. 2. 2021, in to 1.015, sicer pa je torek tudi na letni ravni najproduktivnejši dan v tednu. Najmanj zapisov je bilo kreiranih avgusta. Glede tipa zapisov se nadaljuje večletni trend: največ zapisov je bilo kreiranih za monografske publikacije (50,1 %) in sestavne dele (40,3 %). Predstavljeni so tudi podatki o zapisih, prevzetih iz drugih baz podatkov, ter letni prirast normativnih zapisov za osebna imena in imena korporacij v bazi CONOR.SI. Rezultati kažejo na pomembnost dela katalogizatorjev v sistemu COBISS. Poleg sezonskih trendov se kažejo tudi vplivi izvajanja ukrepov za preprečevanje širjenja bolezni covid-19.

KLJUČNE BESEDE: bibliografske baze podatkov, COBIB.SI, katalogizacija, letni prirast

ABSTRACT: The article presents in detail the data on the annual increment of bibliographic records in 2021 at annual and monthly levels. The analysis includes 177,705 bibliographic records created by 543 cataloguers. In the last quarter of the year, 28 % of bibliographic records were created. Most records, i.e. 1,015 records, were created on Tuesday, 9 February 2021, Tuesdays are also the most productive days in the year. The fewest records were created in August. When referring to the type of records, the multiannual trend continues also in 2021: most records were created for monographs (50.1%) and component parts (40.3%). The data on records downloaded from other databases and the data on the annual increment of authority records for personal names and for corporate body names in the CONOR.SI database is included. The results show how important the work of cataloguers in the COBISS system is. In addition to seasonal trends, the impact of implementing the preventative measures for covid-19 can be observed.

KEYWORDS: bibliographic databases, COBIB.SI, cataloguing, annual increment

1 Uvod

V mreži COBISS.net (Kooperativni online bibliografski sistem in servisi) sodeluje 1.448 knjižnic (podatek na dan 13. 12. 2022) iz osmih držav (v abecednem vrstnem redu: Albanija, Bolgarija, Bosna in Hercegovina, Črna gora, Kosovo, Makedonija, Slovenija in Srbija) (COBISS.net, 2022; COBISS.net v številkah, 2022). V Sloveniji je na dan 31. 12. 2022 sodelovalo 925 polnopravnih članic, ki jih delimo po tipih knjižnic: 1 nacionalna, 82 univerzitetnih in visokošolskih knjižnic, 136 specialnih, 62 splošnih in 644 šolskih knjižnic (Bibliografske, 2022; IZUM, 2023).

Nacionalni knjižnični informacijski sistem z vzajemno katalogizacijo omogoča racionalno delitev dela in prihranek pri zahtevnem postopku obdelave knjižničnega gradiva in vodenju katalogov. Sistem združuje vzajemno bibliografsko-kataložno bazo podatkov COBIB.SI, lokalne baze podatkov sodelujočih knjižnic, bazo podatkov o knjižnicah COLIB.SI in normativno bazo

¹ Dr. Emma Dornik, prof. zdr. vzg., bibliotekarska višja svétnica, Institut informacijskih znanosti, Maribor, Slovenija, ema.dornik@izum.si.

podatkov CONOR.SI ter ponuja številne druge funkcionalnosti (Organizacijski model sistema COBISS, 2021; Vzajemna katalogizacija (COBISS3/Katalogizacija), 2022). V Sloveniji je v vzajemno katalogizacijo vključenih 314 knjižnic (Programska oprema COBISS3, 2023). Glede na tip zapisa je bilo v letu 2021 (skupaj) v vzajemni katalog dodanih 50,1 % zapisov za monografske publikacije, 40,3 % za sestavne dele, 5,6 % za izvedena dela (dogodke), 3,7 % za serijske publikacije, 0,1 % za zbirne zapise in 0,2 % zapisov za integrirne vire. Iz COBIB.SI je bilo skupaj izbrisanih 2.853 bibliografskih zapisov. V letu 2021 je v procesu katalogizacije aktivno sodelovalo 538 katalogizatorjev iz 247 knjižnic (Bibliografske, 2022).

S predstavitevijo prirasta bibliografskih zapisov v COBIB.SI želimo prikazati obseg in poudariti pomembnost katalogizatorjevega dela v sistemu COBISS. Sistematično spremljanje prirasta nam daje vpogled v dinamičnost bibliografske baze in obremenjenost katalogizatorjev čez celo leto.

2 Metodologija

Vir podatkov je vzajemna baza COBIB.SI, v kateri s pregledom pojmov z iskalno predpono za datum kreiranja/prezema (dm=) poiščemo podatke za pretekli mesec. Podatke zbiramo v začetku vsakega meseca za pretekli mesec. Vključeni so vsi kreirani in prevzeti bibliografski zapisi, ki so jih v vzajemni katalog prispevali katalogizatorji, ter vsi dnevi v letu (za delovne smo šteli dneve od ponedeljka do petka, za dela proste pa sobote, nedelje in praznike). Vzajemna baza se dnevno spreminja, zato številke, vključene v analizo, ne predstavljajo nujno trenutnega stanja podatkov v bazi. Iz zajema podatkov so izvzeti bibliografski zapisi, ki so bili v vzajemni katalog shranjeni programsko (npr. ELINKS.SI, $n = 4.913$), in lokalni zapisi, ki so bili shranjeni v vzajemno bazo ($n = 949$).

Zbrani podatki so predstavljeni na letni in mesečni ravni. V analizo podatkov za leto 2021 smo vključili 177.705 bibliografskih zapisov. Na slikah so podatki predstavljeni po datumih, v tabelah so prazniki prikazani ločeno od preostalih dela prostih dni. Ob slikah so zabeleženi dnevi zajema podatkov, ki veljajo tudi za podatke, predstavljene v tabelah mesečnih prirastov. Ker prirast sistematično spremljamo od leta 2014, smo vključili trend prirasta za obdobje osmih let (Dornik, 2015; 2016; 2017; 2018; 2019; 2020; 2021).

3 Prirast bibliografskih zapisov

Konec leta 2021 (podatki na dan 31. 12. 2021) je bilo v vzajemni bazi podatkov COBIB.SI skupaj 5.793.460 bibliografskih zapisov. Katalogizatorjem je pri delu v pomoč možnost prevzemanja bibliografskih zapisov iz drugih baz podatkov. Iz mreže COBISS.net je bilo prevzetih 1.789 zapisov, iz baze WorldCat (OCLC) 11.162, iz Registra ISSN 5.787 zapisov (od tega 4.916 ob ažuriranju baze podatkov ELINKS.SI), iz Online kataloga Kongresne knjižnice (LC) pa 1.164 zapisov. Največja dodana vrednost zasnove vzajemnega kataloga je kooperativno sodelovanje pri kreiranju bibliografskih zapisov (Bibliografske, 2022).

3.1 Letni prirast

V letu 2021 je bilo največ zapisov kreiranih v zadnji četrtini leta (Q4: 28 % letnega prirasta). Sledijo prva četrtina leta (Q1) s 26,9-odstotnim prirastom, nato druga četrtina (Q2) s 23,5-odstotnim prirastom in tretja četrtina (Q3) z 21,6-odstotnim letnim prirastom.

Pregled prirasta bibliografskih zapisov po mesecih leta 2021 prikazuje tabela 1.

Tabela 1: Mesečni prirast bibliografskih zapisov v COBIB.SI (padajoče glede na število zapisov)

Mesec	Kreirani zapisi (n)	Kreirani zapisi (%)
december	17.284	9,7
januar	17.248	9,7
november	16.563	9,3
marec	16.230	9,1
oktober	15.881	8,9
september	15.458	8,7
maj	14.831	8,3
februar	14.283	8,0
april	13.858	7,8
junij	13.150	7,4
julij	12.215	6,9
avgust	10.704	6,0
Skupaj	177.705	100

Legenda: n – število, % – odstotek

Prirast bibliografskih zapisov na letni ravni (upoštevani so vsi dnevi v letu) kaže, da je bilo v letu 2021 največ zapisov kreiranih ob torkih (20,4 %). Podrobnosti so predstavljene v tabeli 2.

Tabela 2: Letni prirast bibliografskih zapisov v COBIB.SI (dnevi v tednu in prazniki)

Dan	Štev. dni v letu (n)	Zapisi (n)	Zapisi (\bar{x})	Zapisi (s)	Zapisi (%)	Zapisi (maks)	Zapisi (min)
torek	51	36.206	710	130	20,4	1.015	358
sreda	52	35.863	690	128	20,2	989	384
četrtek	52	35.299	679	134	19,9	921	342
ponedeljek	49	33.275	679	146	18,7	910	291
petek	51	32.178	631	128	18,1	850	262
sobota	52	2.371	46	24	1,3	110	8
nedelja	52	2.240	43	24	1,2	115	4
praznik	6	273	46	27	0,2	99	7
Skupaj	365	177705	487	312	100	1.015	4

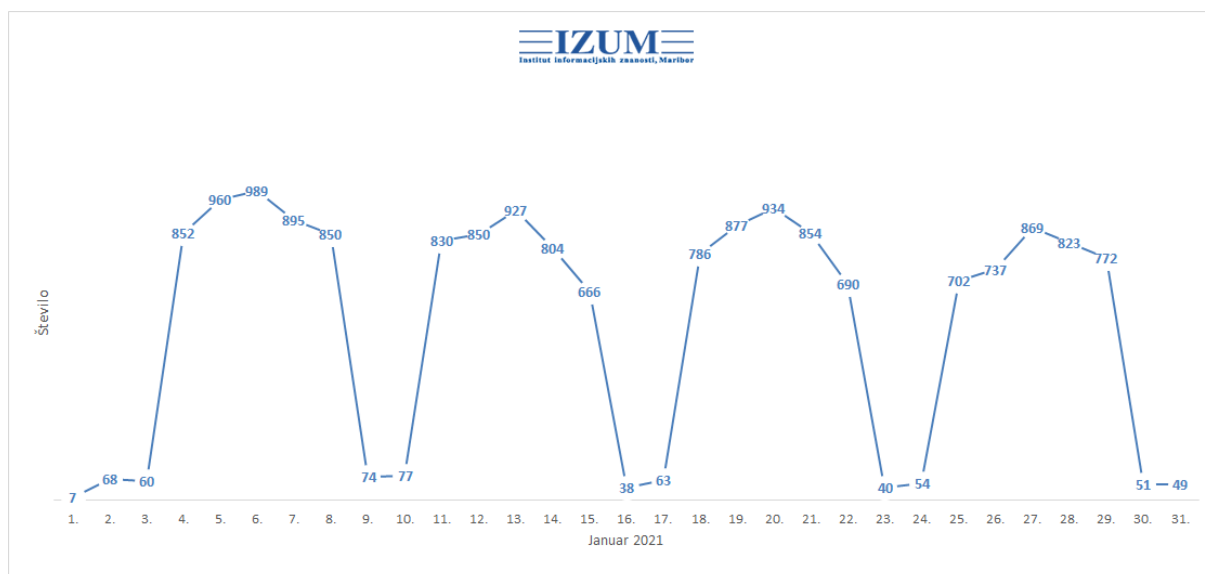
Legenda: n – število, \bar{x} – povprečje, s – standardni odklon, % – delež, maks – maksimum, min – minimum

3.2 Mesečni prirast

V nadaljevanju so predstavljeni podatki o kreiranih bibliografskih zapisih po posameznih mesecih leta 2021.

3.2.1 Januar

V analizo smo vključili 17.248 bibliografskih zapisov. Januarja je bilo največ bibliografskih zapisov kreiranih v sredo, 6. 1., in sicer 989 (slika 1). Sreda je tudi dan v tednu, ko je bilo kreiranih največ zapisov v tem mesecu, in sicer 3.719, kar predstavlja 21,6-odstotni delež prirasta. V povprečju so katalogizatorji v 20 delovnih dneh (\bar{x}) prispevali 833,4 bibliografskega zapisa na dan s standardnim odklonom (s) 88,7. V delovnih dneh januarja je bilo na dan kreiranih najmanj 666 in največ 989 bibliografskih zapisov.

Slika 1: Prirast bibliografskih zapisov – januar 2021 (podatki na dan 1. 2. 2021)

Povprečni dnevni prirast števila bibliografskih zapisov v 11 dela prostih dneh (\bar{x}) je znašal 52,8 zapisa, odklon (s) pa 19,8 zapisa ($n = 581$). Na mesečni ravni to predstavlja 1,2 % prirasta. Zapisi, kreirani januarja, predstavljajo 9,7 % letnega prirasta in po številu kreiranih zapisov januar zaseda 2. mesto (tabela 1). Podrobnosti prirasta v januarju so predstavljene v tabeli 3 (razvrstitev po številu zapisov, padajoče).

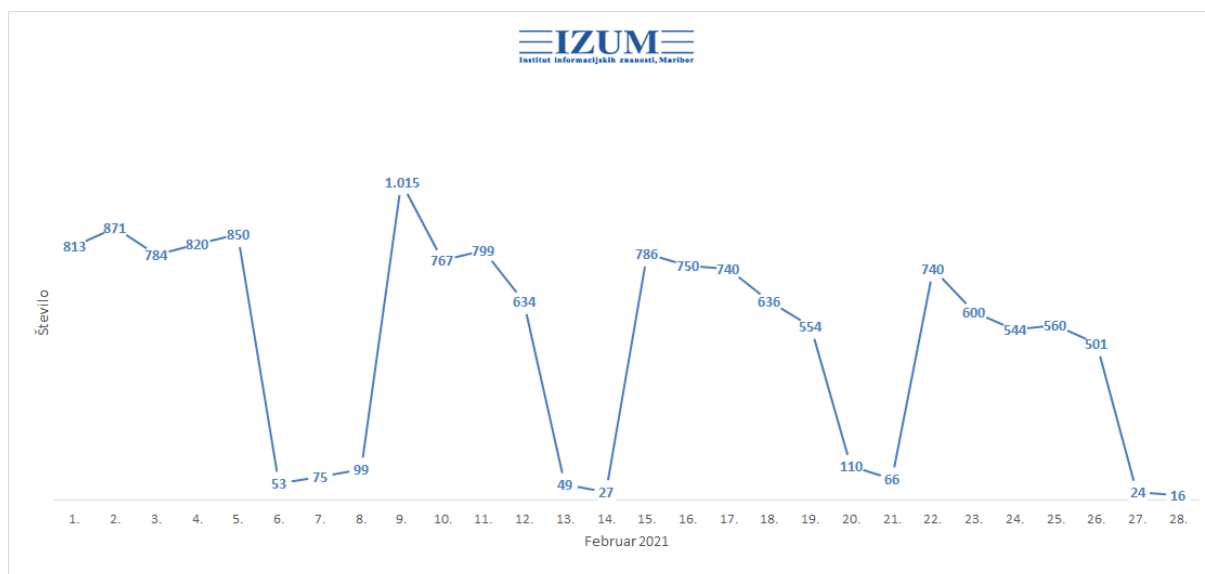
Tabela 3: Bibliografski zapisi, kreirani januarja 2021

Dan	Štev. dni v mesecu (n)	Zapisi (n)	Zapisi (\bar{x})	Zapisi (s)	Zapisi (%)	Zapisi (maks)	Zapisi (min)	R
sreda	4	3.719	929,8	49,1	21,6	989	869	8
torek	4	3.424	856,0	92,1	19,9	960	737	7
četrtek	4	3.376	844,0	39,8	19,6	895	804	6
ponedeljek	4	3.170	792,5	66,3	18,4	852	702	5
petek	4	2.978	744,5	83,7	17,3	850	666	4
nedelja	5	303	60,6	10,6	1,8	77	49	3
sobota	5	271	54,2	16,3	1,6	74	38	2
praznik	1	7	7,0	/	0,0	7	7	1
Skupaj	31	17.248	556,4	386,3	100	989	7	/

Legenda: n – število, \bar{x} – povprečje, s – standardni odklon, % – delež, maks – maksimum, min – minimum, R – absolutni rang

3.2.2 Februar

V analizo smo vključili 14.283 zapisov, kreiranih v februarju (slika 2). V 19 delovnih dneh je bilo kreiranih povprečno (\bar{x}) 724,4 zapisa na dan, odklon (s) pa je znašal 134,3. V 9 dela prostih dneh je bilo kreiranih 519 bibliografskih zapisov, kar na mesečni ravni predstavlja 3,7-odstotni prirast.

Slika 2: Prirast bibliografskih zapisov – februar 2021 (podatki na dan 1. 3. 2021)

Zapisi, kreirani v februarju, predstavljajo 8 % letnega prirasta in osmo mesto glede na delež letnega prirasta (tabela 1). Največ zapisov na posamezen dan je bilo kreiranih v torek, 9. 2., in to 1.015, toriki pa so bili skupno tudi najbolj produktivni dnevi. Štirje delovni toriki v mesecu so prinesli 23,3 % mesečnega prirasta. Celoten mesečni prirast je predstavljen v tabeli 4 (razvrstitev po številu zapisov, padajoče).

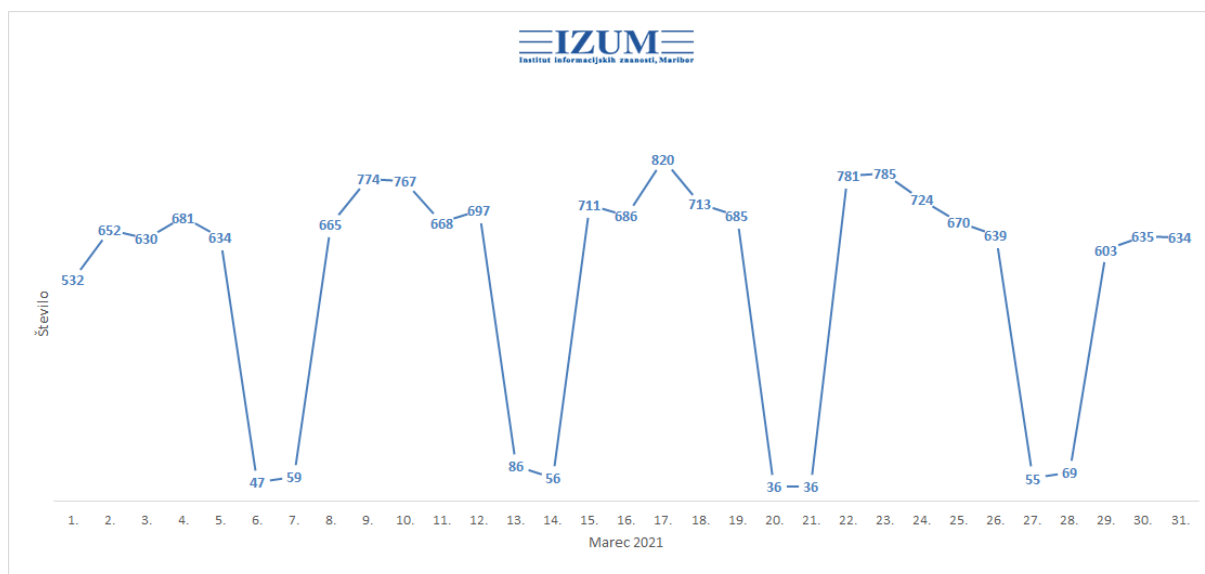
Tabela 4: Bibliografski zapisi, kreirani februarja 2021

Dan	Štev. dni v mescu (n)	Zapisi (n)	Zapisi (\bar{x})	Zapisi (s)	Zapisi (%)	Zapisi (maks)	Zapisi (min)	R
torek	4	3.236	809,0	176,5	22,7	1015	600	8
sreda	4	2.835	708,8	111,3	19,8	784	544	7
četrtek	4	2.815	703,8	126,3	19,7	820	560	6
petek	4	2.539	634,8	153,6	17,8	850	501	5
ponedeljek	3	2.339	779,7	36,9	16,4	813	740	4
sobota	4	236	59,0	36,3	1,7	110	24	3
nedelja	4	184	46,0	28,9	1,3	75	16	2
praznik	1	99	99,0	/	0,7	99	99	1
Skupaj	28	14.283	510,1	336,0	100	1015	16	/

Legenda: n – število, \bar{x} – povprečje, s – standardni odklon, % – delež, maks – maksimum, min – minimum, R – absolutni rang

3.2.3 Marec

Marca je bilo kreiranih 16.230 bibliografskih zapisov, kar predstavlja 9,1-odstotni letni prirast, tako da je marec glede na letni prirast na 4. mestu (tabela 1). V 23 delovnih dneh so katalogizatorji prispevali 15.786 bibliografskih zapisov (\bar{x} = 686,3; s = 67,5; maks = 820; min = 532), v 8 dela prostih dneh pa še dodatnih 444 bibliografskih zapisov (\bar{x} = 55,5; s = 16,7; maks = 86; min = 36) (slika 3).

Slika 3: Prirast bibliografskih zapisov – marec 2021 (podatki na dan 1. 4. 2021)

Glede na delovne dneve so bili katalogizatorji v marcu najbolj produktivni ob sredah, ko je bilo kreiranih 3.575 bibliografskih zapisov. Največ zapisov na posamezen dan meseca je bilo kreiranih v sredo, 17. 3. 2021, in sicer 820 zapisov. Podrobnosti mesečnega prirasta so predstavljene v tabeli 5 (razvrstitev po številu zapisov, padajoče).

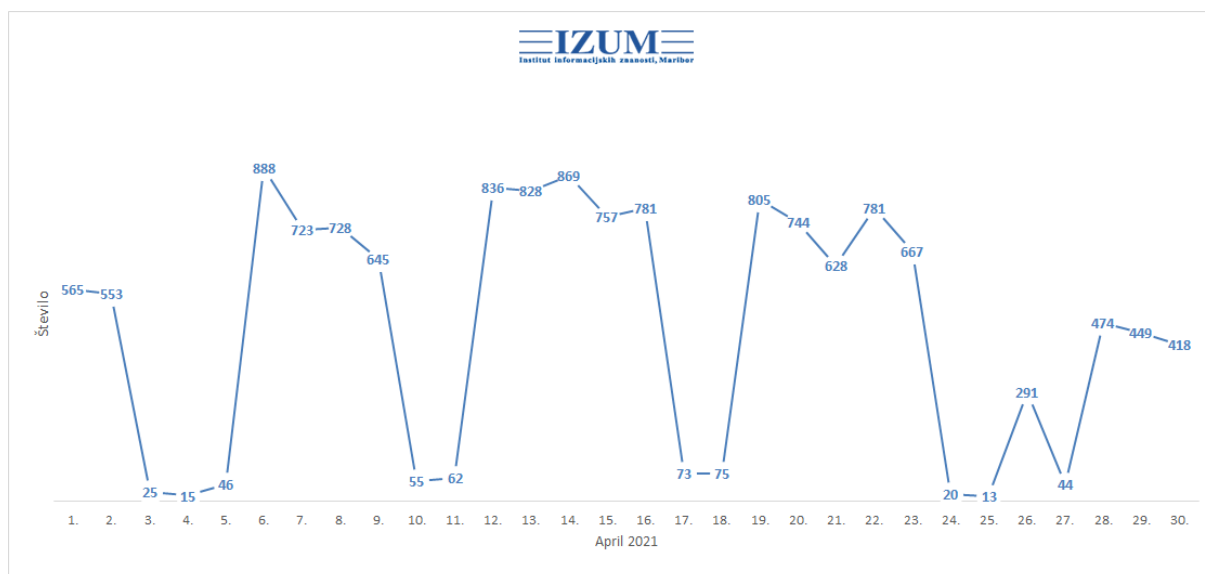
Tabela 5: Bibliografski zapisi, kreirani marca 2021

Dan	Štev. dni v mesecu (n)	Zapisi (n)	Zapisi (\bar{x})	Zapisi (s)	Zapisi (%)	Zapisi (maks)	Zapisi (min)	R
sreda	5	3.575	715,0	83,1	22,0	820	630	7
torek	5	3.532	706,4	69,3	21,8	785	635	6
ponedeljek	5	3.292	658,4	96,0	20,3	781	532	5
četrtek	4	2.732	683,0	20,8	16,8	713	668	4
petek	4	2.655	663,8	31,9	16,4	697	634	3
sobota	4	224	56,0	21,5	1,4	86	36	2
nedelja	4	220	55,0	13,8	1,4	69	36	1
Skupaj	31	16.230	523,5	286,6	100	820	36	/

Legenda: n – število, \bar{x} – povprečje, s – standardni odklon, % – delež, maks – maksimum, min – minimum, R – absolutni rang

3.2.4 April

Aprila se je baza COBIB.SI povečala za 13.858 bibliografskih zapisov (slika 4). Največ bibliografskih zapisov, in sicer 888, je bilo kreiranih v torek, 6. 4. 2021, ob četrtdkih pa beležimo največji skupni prirast bibliografskih zapisov. V 20 delovnih dneh je povprečni dnevni prirast števila bibliografskih zapisov (\bar{x}) znašal 671,5 zapisa, odklon (s) je bil 165,9.

Slika 4: Prirast bibliografskih zapisov – april 2021 (podatki na dan 3. 5. 2021)

Podrobnosti prirasta v aprilu so predstavljene v tabeli 6 (razvrstitev po številu zapisov, padajoče).

Tabela 6: Bibliografski zapisi, kreirani aprila 2021

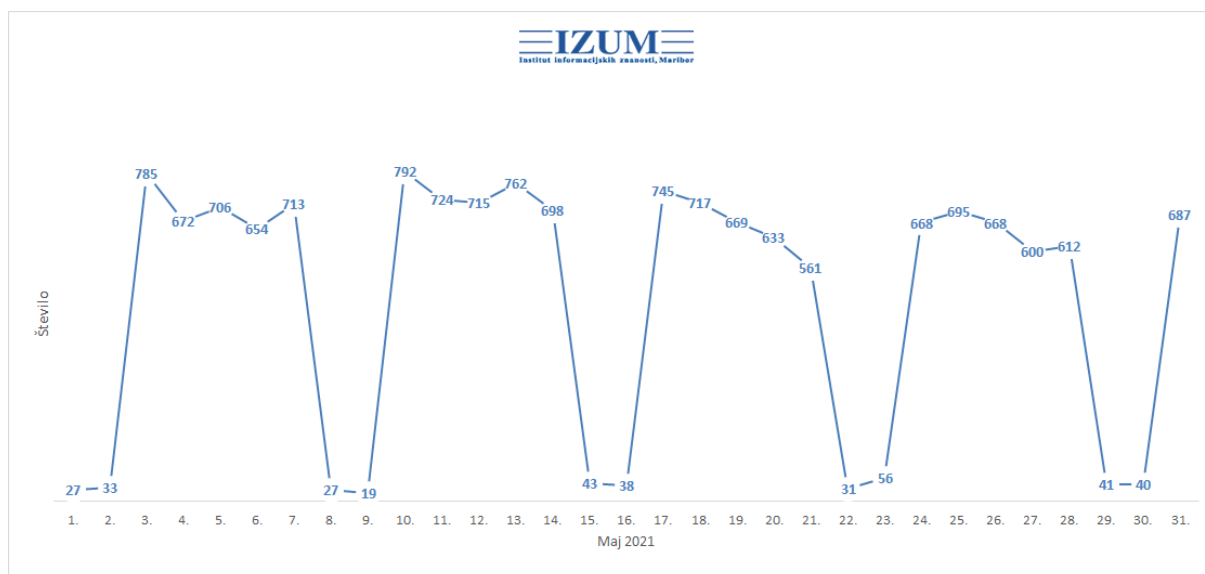
Dan	Štev. dni v mescu (<i>n</i>)	Zapisi (<i>n</i>)	Zapisi (\bar{x})	Zapisi (<i>s</i>)	Zapisi (%)	Zapisi (<i>maks</i>)	Zapisi (<i>min</i>)	<i>R</i>
četrtek	5	3.280	656,0	143,3	23,7	781	449	7
petek	5	3.064	612,8	135,8	22,1	781	418	6
sreda	4	2.694	673,5	165,9	19,4	869	474	5
torek	3	2.460	820,0	72,3	17,8	888	744	4
ponedeljek	3	1.932	644,0	306,1	13,9	836	291	3
sobota	4	173	43,3	25,1	1,2	73	20	2
nedelja	4	165	41,3	31,9	1,2	75	13	1
praznik	2	90	45,0	1,4	0,6	46	44	
Skupaj	30	13.858	461,9	330,3	100	888	13	/

Legenda: *n* – število, \bar{x} – povprečje, *s* – standardni odklon, % – delež, *maks* – maksimum, *min* – minimum, *R* – absolutni rang

Aprila je bilo 10 dela prostih dni, za katere beležimo 428 kreiranih zapisov ($\bar{x} = 42,8$; $s = 23,5$). Na letni ravni predstavljajo bibliografski zapisi, kreirani aprila, 7,8 % prirasta. Med meseci v letu 2021 je april po številu kreiranih zapisov na 9. mestu (tabela 1).

3.2.5 Maj

Maja 2021 je bilo kreiranih 14.831 zapisov, kar predstavlja 8,3-odstotni letni prirast bibliografskih zapisov; glede na letni prirast je maj na 7. mestu (tabela 1). Najvišji prirast tega meseca beležimo v ponedeljek, 10. 5. 2021, in sicer 792. Glede na dneve v tednu je bilo največ zapisov kreiranih ob ponedeljkih.

Slika 5: Prirast bibliografskih zapisov – maj 2021 (podatki na dan 1. 6. 2021)

V 21 delovnih dneh je bilo kreiranih 14.476 bibliografskih zapisov. Glede na delovni dan je bilo največ zapisov kreiranih ob ponedeljkih (25,4 %). V 10 dela prostih dneh so katalogizatorji v COBIB.SI dodali 355 bibliografskih zapisov ($\bar{x} = 35,5$; $s = 10,4$). Podrobnosti za vse dni v mesecu so predstavljene v tabeli 7 (razvrstitev po številu zapisov, padajoče).

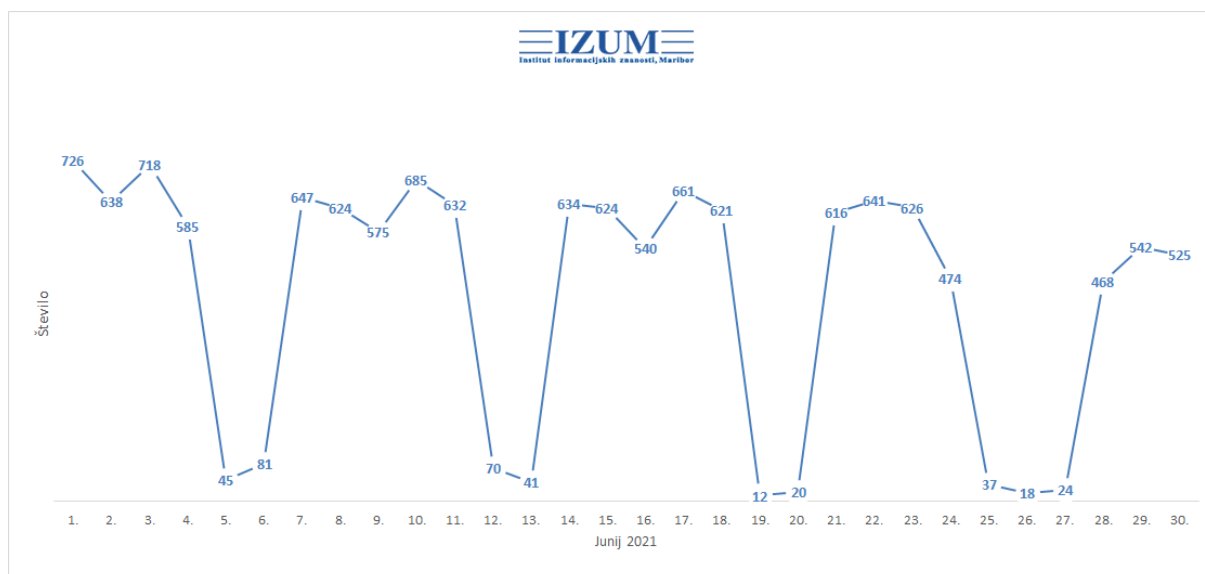
Tabela 7: Bibliografski zapisi, kreirani maja 2021

Dan	Štev. dni v mescu (n)	Zapisi (n)	Zapisi (\bar{x})	Zapisi (s)	Zapisi (%)	Zapisi (maks)	Zapisi (min)	R
ponedeljek	5	3.677	735,4	56,2	24,8	792	668	7
torek	4	2.808	702,0	23,5	18,9	724	672	6
sreda	4	2.758	689,5	24,5	18,6	715	668	5
četrtek	4	2.649	662,3	70,1	17,9	762	600	4
petek	4	2.584	646,0	72,1	17,4	713	561	3
nedelja	5	186	37,2	13,3	1,3	56	19	2
sobota	5	169	33,8	7,7	1,1	43	27	1
Skupaj	31	14.831	478,4	314,4	100	792	19	/

Legenda: n – število, \bar{x} – povprečje, s – standardni odklon, % – delež, maks – maksimum, min – minimum, R – absolutni rang

3.2.6 Junij

Mesečni prirast predstavlja 7,4 % letnega prirasta, tako je junij na 10. mestu po prirastu bibliografskih zapisov na letni ravni (tabela 1). V 30 dneh junija je bilo kreiranih 13.150 bibliografskih zapisov (slika 6). Glede na dan v tednu je bilo (kumulativno) največ zapisov kreiranih ob torkih, in sicer 3.157, največ (tj. 726) na posamezen dan pa dne 1. 6. 2021. Na mesečni ravni predstavljajo bibliografski zapisi, kreirani ob torkih, 24-odstotni prirast.

Slika 6: Prirast bibliografskih zapisov – junij 2021 (podatki na dan 1. 7. 2021)

V 21 delovnih dneh sta bila kreirana 12.802 bibliografska zapisa, na delovni dan je povprečni prirast (\bar{x}) znašal 609,6, odklon (s) pa 69,1 zapisa. Zapisi, kreirani v 9 dela prostih dneh, predstavljajo 2,7-odstotni delež prirasta v juniju ($n = 348$; $\bar{x} = 38,7$; $s = 23,8$). Kumulativni podatki za vse dni v juniju so predstavljeni v tabeli 8 (razvrstitev po številu zapisov, padajoče).

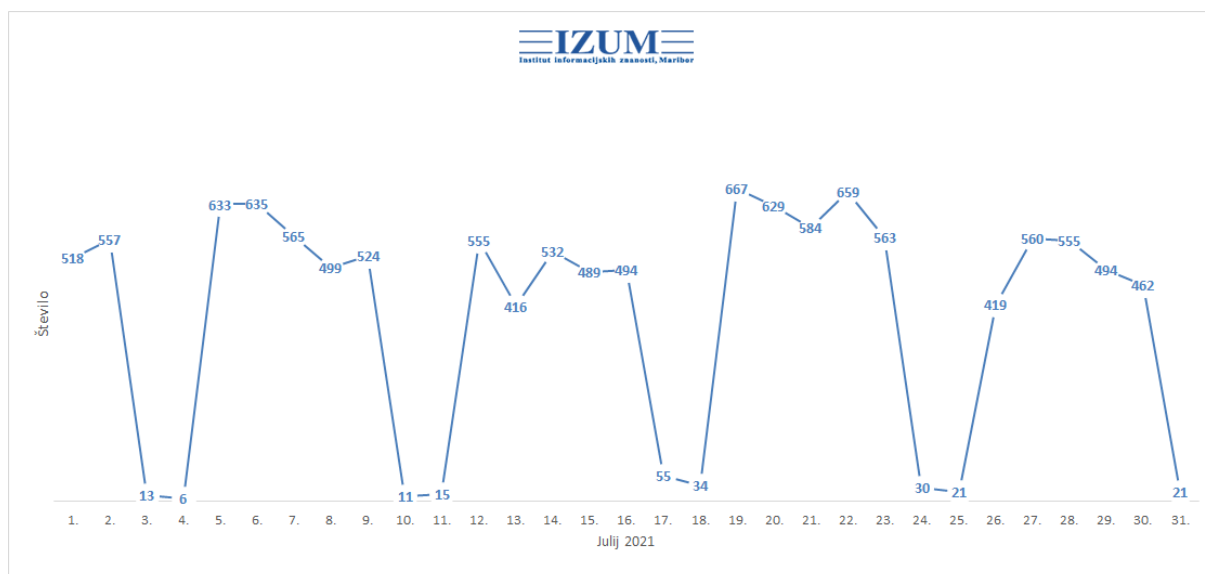
Tabela 8: Bibliografski zapisi, kreirani junija 2021

Dan	Štev. dni v mescu (n)	Zapisi (n)	Zapisi (\bar{x})	Zapisi (s)	Zapisi (%)	Zapisi (maks)	Zapisi (min)	R
torek	5	3.157	631,4	65,5	24,0	726	542	7
sreda	5	2.904	580,8	50,3	22,1	638	525	6
četrtek	4	2.538	634,5	109,5	19,3	718	474	5
ponedeljek	4	2.365	591,3	83,1	18,0	647	468	4
petek	4	1.875	468,8	288,5	14,3	632	37	3
nedelja	4	166	41,5	27,9	1,3	81	20	2
sobota	4	145	36,3	26,7	1,1	70	12	1
Skupaj	30	13.150	438,3	272,5	100	726	12	/

Legenda: n – število, \bar{x} – povprečje, s – standardni odklon, % – delež, maks – maksimum, min – minimum, R – absolutni rang

3.2.7 Julij

Prirast bibliografskih zapisov v juliju obsega 12.215 zapisov (slika 7). Največ zapisov v tem mesecu je bilo kreiranih v ponedeljek, 19. 7. 2021, in sicer 667. Najvišji kumulativni prirast meseca pa predstavljajo zapisi, kreirani ob četrtekih.

Slika 7: Prirast bibliografskih zapisov – julij 2021 (podatki na dan 5. 8. 2021)

Četrtni na mesečni ravni predstavljajo 21,8 % ($n = 2.659$; $\bar{x} = 531,8$; $s = 71,9$). Četrtnom sledijo petki (21,3 %) (tabela 9, razvrstitev po številu zapisov, padajoče).

Tabela 9: Bibliografski zapisi, kreirani julija 2021

Dan	Štev. dni v mescu (n)	Zapisi (n)	Zapisi (\bar{x})	Zapisi (s)	Zapisi (%)	Zapisi ($maks$)	Zapisi (min)	R
četrtek	5	2.659	531,8	71,9	21,8	659	489	7
petek	5	2.600	520,0	42,6	21,3	563	462	6
ponedeljek	4	2.274	568,5	110,1	18,6	667	419	5
torek	4	2.240	560,0	101,9	18,3	635	416	4
sreda	4	2.236	559,0	21,6	18,3	584	532	3
sobota	5	130	26,0	17,9	1,1	55	11	2
nedelja	4	76	19,0	11,7	0,6	34	6	1
Skupaj	31	12.21	394,0	248,6	100	667	6	/

Legenda: n – število, \bar{x} – povprečje, s – standardni odklon, % – delež, maks – maksimum, min – minimum, R – absolutni rang

Bibliografski zapisi, kreirani v tem mesecu, predstavljajo 6,9 % letnega prirasta, tako da je julij na 11. mestu glede na letni prirast (tabela 1). Povprečni dnevni prirast števila bibliografskih zapisov (\bar{x}) v 22 delovnih dneh je bil 545,9, odklon (s) pa 70,6 ($n = 12.009$) zapisa. V 9 dela prostih dneh je bilo kreiranih 206 zapisov (1,7 %), povprečni dnevni prirast (\bar{x}) v dela prostih dneh je znašal 22,9, standardni odklon (s) pa 15.

3.2.8 Avgust

Avgust je, pričakovano in že leta tako, po prirastu bibliografskih zapisov na letni ravni na zadnjem mestu z 10.704 kreiranimi zapisi ali 6-odstotnim letnim prirastom (tabela 1). V 22 delovnih dneh je bil povprečni dnevni prirast (\bar{x}) 474,9 zapisa, odklon (s) je bil 103,6; skupno število kreiranih zapisov v delovnih dneh je znašalo 10.447. V 9 dela prostih dneh je bilo kreiranih 257 bibliografskih zapisov, povprečni dnevni prirast gradiva (\bar{x}) je znašal 28,6, odklon

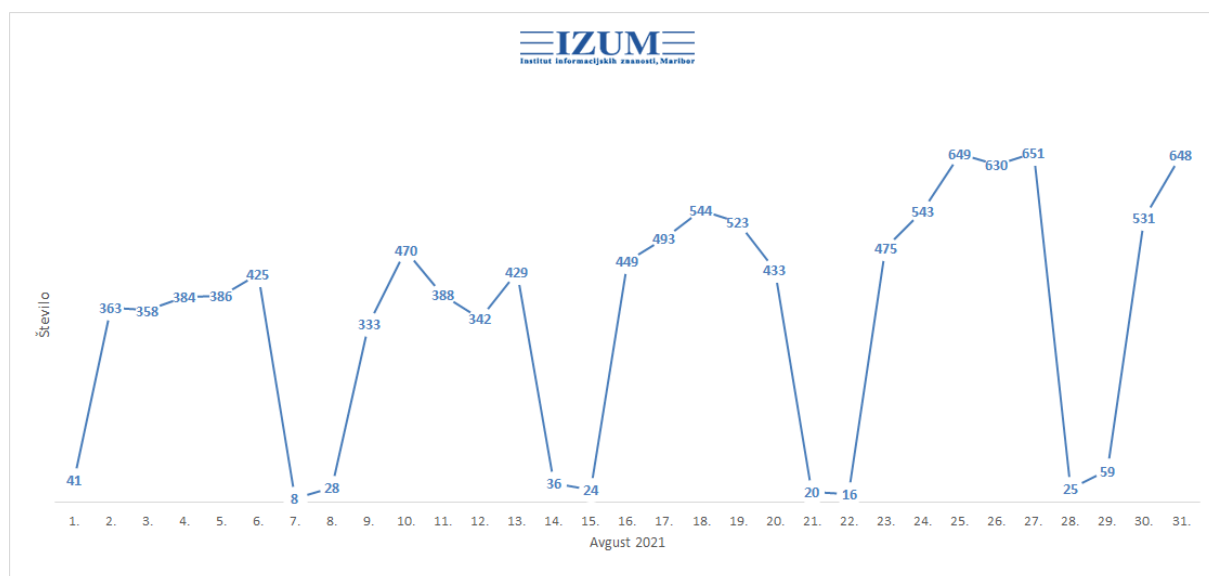
(s) pa 15,1 zapisa. Na mesečni ravni to predstavlja 2,4-odstotni delež. V prikaz podatkov v tabeli 10 so vključeni vsi dnevi meseca (razvrstitev po številu zapisov, padajoče).

Tabela 10: Bibliografski zapisi, kreirani avgusta 2021

Dan	Štev. dni v mescu (n)	Zapisi (n)	Zapisi (\bar{x})	Zapisi (s)	Zapisi (%)	Zapisi (maks)	Zapisi (min)	R
torek	5	2.512	502,4	105,9	23,5	648	358	7
ponedeljek	5	2.151	430,2	81,4	20,1	531	333	6
sreda	4	1.965	491,3	128,9	18,4	649	384	5
petek	4	1.938	484,5	111,0	18,1	651	425	4
četrtek	4	1.881	470,3	131,5	17,6	630	342	3
nedelja	5	168	33,6	16,8	1,6	59	16	2
sobota	4	89	22,3	11,6	0,8	36	8	1
Skupaj	31	10.704	345,3	223,6	100	651	8	/

Legenda: n – število, \bar{x} – povprečje, s – standardni odklon, % – delež, maks – maksimum, min – minimum, R – absolutni rang

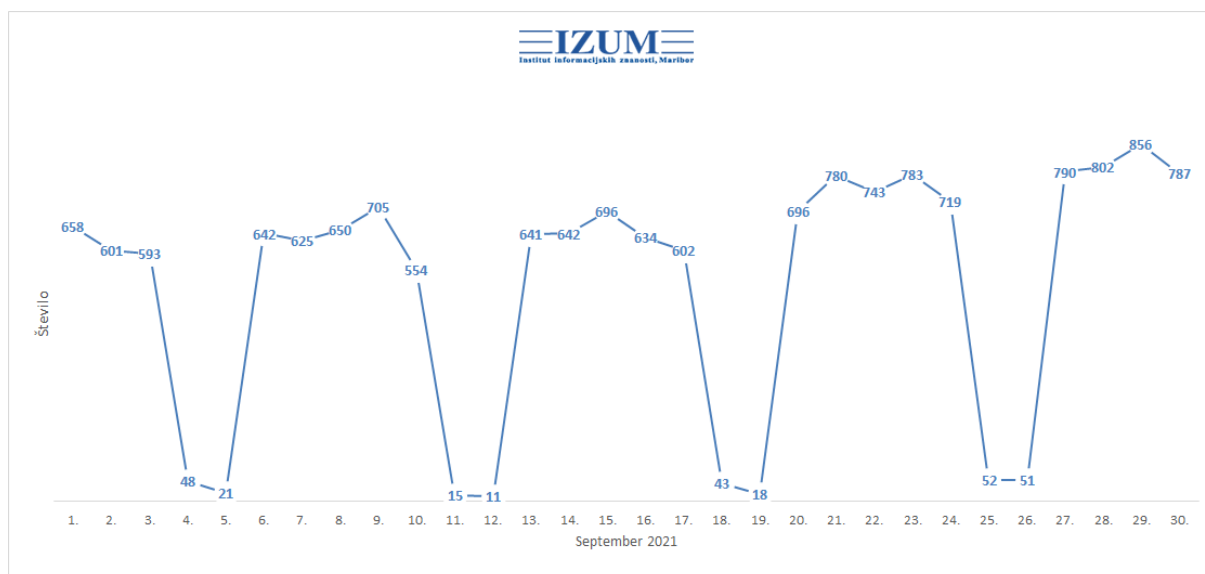
Gledano na posamezen dan v mesecu so katalogizatorji največ zapisov v COBIB.SI prispevali v petek, 27. 8. 2021, in sicer 651, sledita sreda, 25. 8. 2021, s 649 in torek, 31. 8. 2021, s 648 zapisi (slika 8). Najvišji prirast v avgustu, s 23,5-odstotnim deležem, predstavljajo bibliografski zapisi, kreirani ob torkih.

Slika 8: Prirast bibliografskih zapisov – avgust 2021 (podatki na dan 1. 9. 2021)

3.2.9 September

September je na 6. mestu po številu kreiranih zapisov na letni ravni (8,7 %; $n = 15.458$, tabela 1). Največ zapisov v tem mesecu je bilo kreiranih v sredo, 29. 9. 2021, in sicer 856, sledita torek, 28. 9. 2021, z 802 zapisoma in ponedeljek, 27. 9. 2021, s 790 kreiranimi bibliografskimi zapisi (slika 9).

Slika 9: Prirast bibliografskih zapisov – september 2021 (podatki na dan 1. 10. 2021)

Podrobni podatki o mesečnem prirastu za vse dni septembra so predstavljeni v tabeli 11. Podatki so razvrščeni po številu prirasta, padajoče.

Tabela 11: Bibliografski zapisi, kreirani septembra 2021

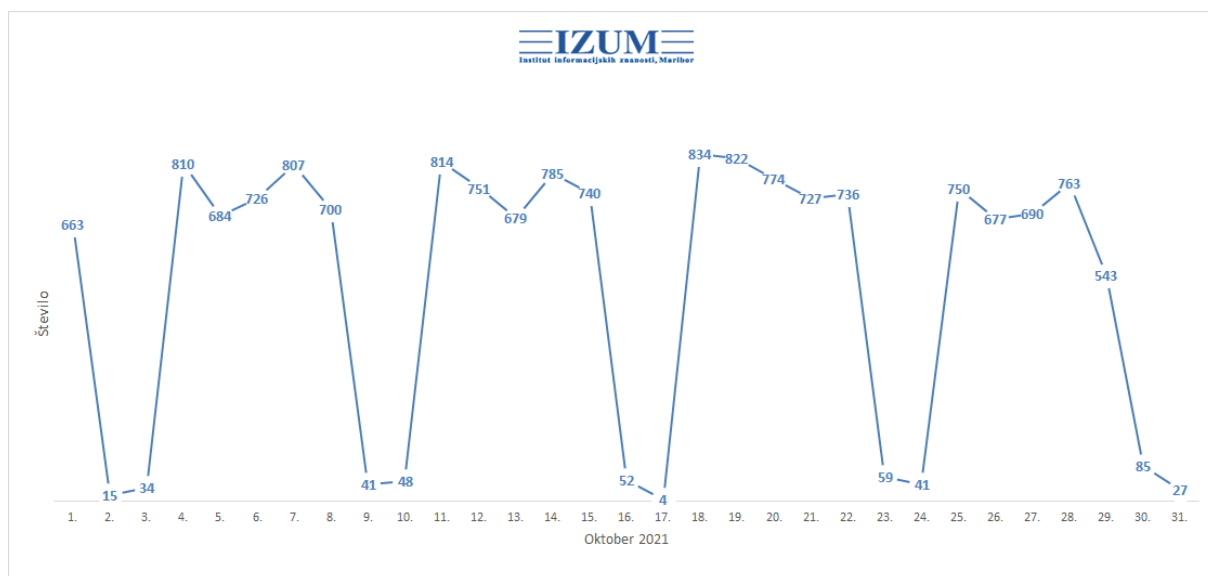
Dan	Štev. dni v mescu (<i>n</i>)	Zapisi (<i>n</i>)	Zapisi (\bar{x})	Zapisi (<i>s</i>)	Zapisi (%)	Zapisi (<i>maks</i>)	Zapisi (<i>min</i>)	<i>R</i>
sreda	5	3.603	720,6	84,2	23,3	856	650	7
četrtek	5	3.510	702,0	84,6	22,7	787	601	6
torek	4	2.849	712,3	91,6	18,4	802	625	5
ponedeljek	4	2.769	692,3	70,0	17,9	790	641	4
petek	4	2.468	617,0	71,1	16,0	719	554	3
sobota	4	158	39,5	16,7	1,0	52	15	2
nedelja	4	101	25,3	17,7	0,7	51	11	1
Skupaj	30	15.458	515,3	304,4	100	856	9	/

Legenda: *n* – število, \bar{x} – povprečje, *s* – standardni odklon, % – delež, *maks* – maksimum, *min* – minimum, *R* – absolutni rang

V 22 delovnih dneh so bili v petih sredah kreirani 3.603 zapisi (23,7 %), povprečno 690,9 zapisa ($s = 81,9$) na dan. Sobote in nedelje v septembru ($n = 8$) so prirastu dodale 259 zapisov ali 1,7 % na mesečni ravni.

3.2.10 Oktober

Oktober 2021 je s 15.881 kreiranimi bibliografskimi zapisi ali 8,9-odstotnim letnim prirastom na petem mestu po številu kreiranih zapisov (tabela 1). Katalogizatorji so v 21 delovnih dneh kreirali 15.475 zapisov ($\bar{x} = 736,9$; $s = 68,6$). Največ zapisov na posamezen dan je bilo kreiranih v ponedeljek, 18. 10. 2021, in sicer 834. V 10 dela prostih dneh je bilo kreiranih 406 zapisov ($\bar{x} = 40,6$; $s = 22,9$), kar znaša 2,6 % mesečnega prirasta (slika 10).

Slika 10: Prirast bibliografskih zapisov – oktober 2021 (podatki na dan 2. 11. 2021)

Podrobnosti prirasta v mesecu so predstavljene v tabeli 12, podatki so razvrščeni po številu prirasta, padajoče.

Tabela 12: Bibliografski zapisi, kreirani oktobra 2021

Dan	Štev. dni v mescu (<i>n</i>)	Zapisi (<i>n</i>)	Zapisi (\bar{x})	Zapisi (<i>s</i>)	Zapisi (%)	Zapisi (<i>maks</i>)	Zapisi (<i>min</i>)	<i>R</i>
petek	5	3.382	676,4	80,8	21,3	740	543	7
ponedeljek	4	3.208	802,0	36,2	20,2	834	750	6
četrtek	4	3.082	770,5	34,1	19,4	807	727	5
torek	4	2.934	733,5	67,8	18,5	822	677	4
sreda	4	2.869	717,3	42,8	18,1	774	679	3
sobota	5	252	50,4	25,6	1,6	85	15	2
nedelja	5	154	30,8	16,9	1,0	48	4	1
Skupaj	31	15.881	512,3	335,8	100	834	4	/

Legenda: *n* – število, \bar{x} – povprečje, *s* – standardni odklon, % – delež, *maks* – maksimum, *min* – minimum, *R* – absolutni rang

3.2.11 November

Novembra so bili toriki s 23,2-odstotnim deležem najbolj produktivni dnevi za kreiranje zapisov na mesečni ravni (slika 11). Kreiranih je bilo 16.563 (9,3 %) bibliografskih zapisov, kar predstavlja 2. mesto po številu kreiranih zapisov na letni ravni (tabela 1).

Slika 11: Prirast bibliografskih zapisov – november 2021 (podatki na dan 1. 12. 2021)

Katalogizatorji so v petih delovnih torkih kreirali 3.846 zapisov (23,2 %). V 21 delovnih dneh se je COBIB.SI povečal za 16.041 novih zapisov, povprečno za 763,9 na dan ($s = 39,3$). V 9 dela prostih dneh se je COBIB.SI povečal za 522 zapisov ($\bar{x} = 58$; $s = 23,2$). Zapisi, kreirani ob vikendih, tako predstavljajo 3,1 % mesečnega prirasta.

Mesečni prirast s podrobnimi podatki je predstavljen v tabeli 13 (razvrstitev po številu zapisov, padajoče).

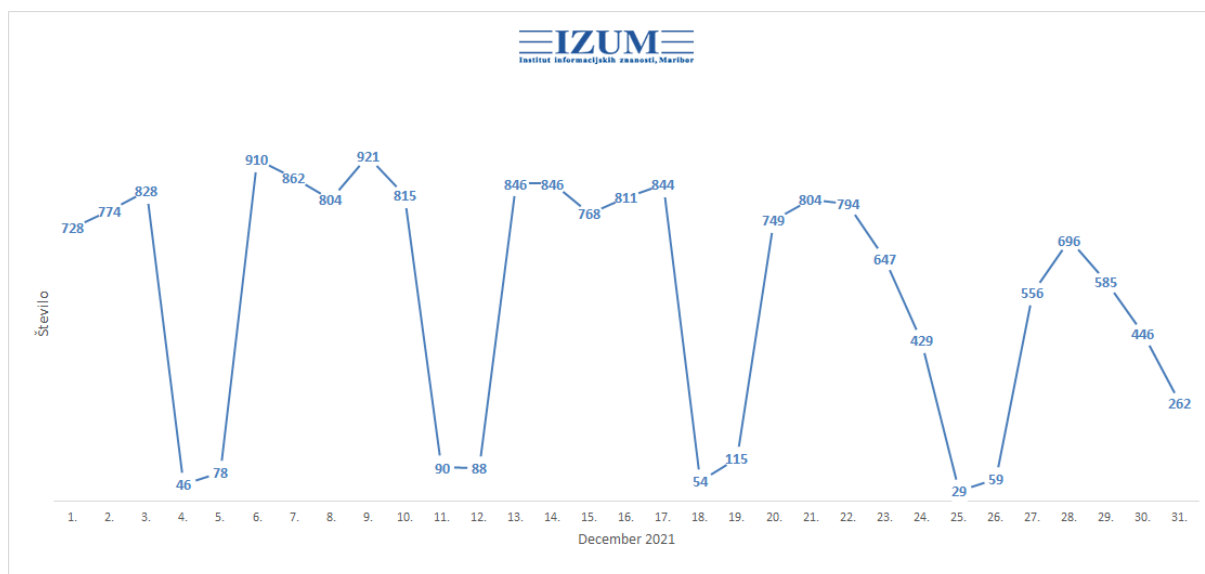
Tabela 13: Bibliografski zapisi, kreirani novembra 2021

Dan	Štev. dni v mescu (n)	Zapisi (n)	Zapisi (\bar{x})	Zapisi (s)	Zapisi (%)	Zapisi ($maks$)	Zapisi (min)	R
torek	5	3.846	769,2	42,6	23,2	814	712	7
četrtek	4	3.178	794,5	54,9	19,2	841	722	6
ponedeljek	4	3.037	759,3	28,5	18,3	796	727	5
sreda	4	3.026	756,5	37,7	18,3	793	723	4
petek	4	2.954	738,5	18,9	17,8	757	716	3
sobota	4	305	76,3	15,7	1,8	87	53	2
nedelja	4	177	44,3	19,7	1,1	62	16	1
praznik	1	40	40,0	/	0,2	40	40	
Skupaj	30	16.563	552,1	330,8	100	841	16	/

Legenda: n – število, \bar{x} – povprečje, s – standardni odklon, % – delež, maks – maksimum, min – minimum, R – absolutni rang

3.2.12 December

Po letnem prirastu bibliografskih zapisov je december z 9,7-odstotnim deležem uvrščen na prvo mesto ($n = 17.284$, tabela 1). Na sliki 12 je vidno, da je bilo največ zapisov kreiranih v četrtek, 9. 12. 2021, in sicer 921.

Slika 12: Prirast bibliografskih zapisov – december 2021 (podatki na dan 3. 1. 2022)

Decembra so bile srede najbolj produktivni dnevi glede na skupno število kreiranih zapisov ($n = 3.679$ ali 21,3 %). V 23 delovnih dneh se je prirast v COBIB.SI povečal za 16.725 novih bibliografskih zapisov ($\bar{x} = 727,2$; $s = 167,6$). Podrobnosti mesečnega prirasta po dnevih so predstavljene v tabeli 14 (razvrstitev po številu zapisov, padajoče).

Tabela 14: Bibliografski zapisi, kreirani decembra 2021

Dan	Štev. dni v mescu (n)	Zapisi (n)	Zapisi (\bar{x})	Zapisi (s)	Zapisi (%)	Zapisi (maks)	Zapisi (min)	R
sreda	5	3.679	735,8	89,3	21,3	804	585	7
četrtek	5	3.599	719,8	181,7	20,8	921	446	6
torek	4	3.208	802,0	74,8	18,6	862	696	5
petek	5	3.178	635,6	271,5	18,4	844	262	4
ponedeljek	4	3.061	765,3	154,4	17,7	910	556	3
nedelja	4	340	85,0	23,3	2,0	115	59	2
sobota	4	219	54,8	25,7	1,3	90	29	1
Skupaj	31	17.284	557,5	326,0	100	921	29	/

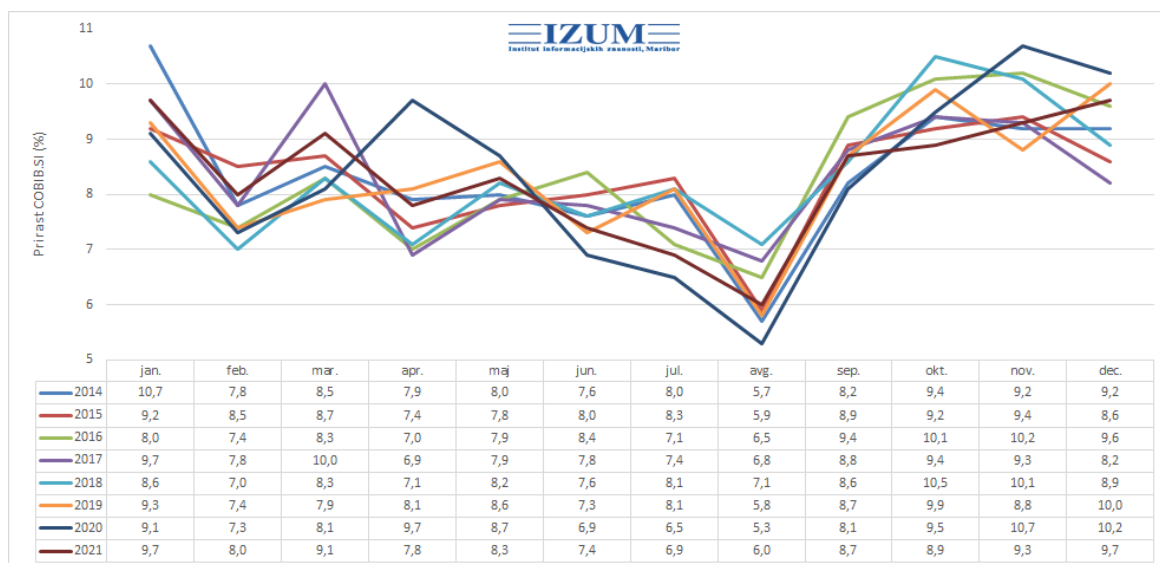
Legenda: n – število, \bar{x} – povprečje, s – standardni odklon, % – delež, maks – maksimum, min – minimum, R – absolutni rang

Zapisi, kreirani ob dela prostih dneh, predstavljajo 2,3 % mesečnega prirasta ($n = 559$; $\bar{x} = 69,9$; $s = 27,9$).

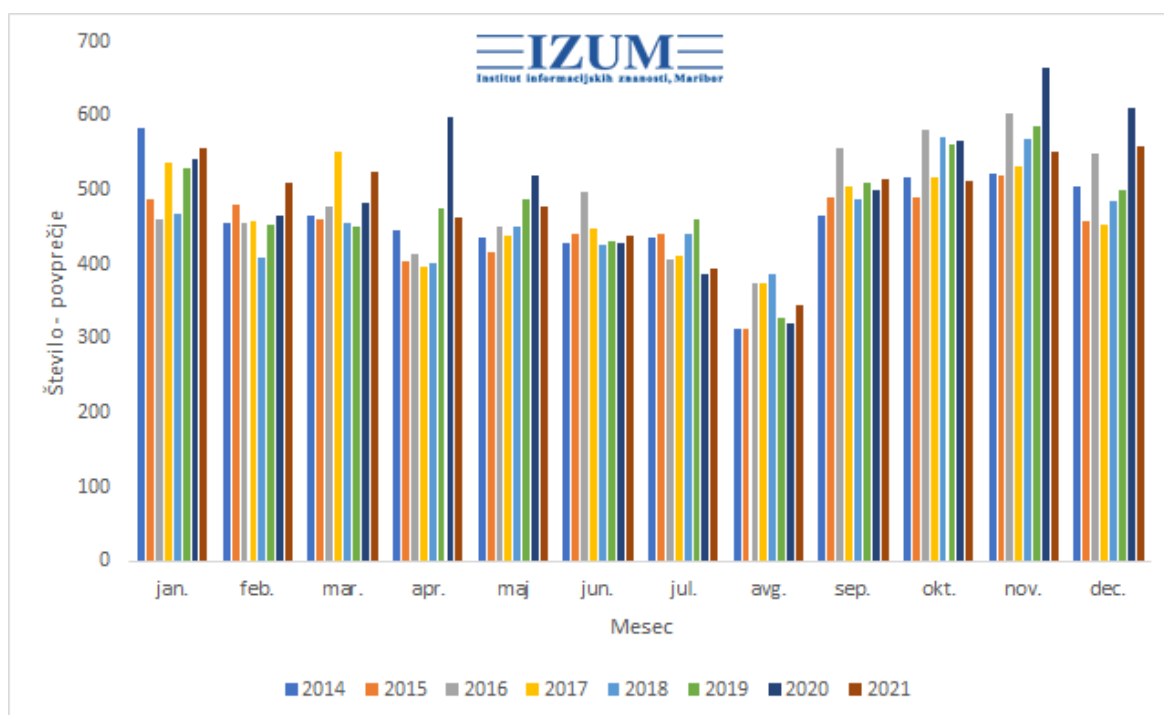
3.3 Trend prirasta (2014–2021)

Spremljamo večletni trend prirasta bibliografskih zapisov. Vidne so sezonske variacije prirasta (slika 13), za leti 2020 in 2021 pa se morda kaže tudi vpliv pandemije (covid-19). Skladno z valovi epidemije je »valovil« tudi prirast COBIB.SI. Izkazalo se je, da sta bila torek in sreda tudi v letu 2021 najbolj produktivna dneva za kreiranje zapisov. V opazovanem obdobju se je zgodilo nekaj pomembnih dogodkov, 30. 6. 2016 se je npr. končalo obdobje uporabe COBISS2/Katalogizacije. Zagotovo je prehod na COBISS3/Katalogizacijo v letih izvajanja

projekta (2012–2016) vplival na prirast. Katalogizatorji so morali usvojiti nov način dela s tretjo generacijo programske opreme. V letu 2018 so se spremenili pogoji za *Vzdrževanje aktivnega dovoljenja za vzajemno katalogizacijo v sistemu COBISS.SI* (2017), ki prav tako vplivajo na delo katalogizatorjev. V času pandemije covid-19 je bil mejnik več kot 1.000 zapisov, kreiranih v enem dnevu, presežen velikokrat, kar zagotovo lahko pripišemo delu od doma in vmesnemu zaprtju knjižnic ter drugim ukrepom za preprečevanje širjenja virusa, ki so vplivali na življenje in delo v knjižnicah. V letu 2021 beležimo nov mejnik prirasta, saj je bil v lokalnih bazah podatkov COBISS.net kreiran 32-milijonti bibliografski zapis. Povprečni mesečni prirast za opazovano obdobje za posamezno leto je prikazan na sliki 14 (vključeni so vsi dnevi leta).

Slika 13: COBIB.SI, trend prirasta, 2014–2021

Slika 14: COBIB.SI, povprečni mesečni prirast, 2014–2021 (\bar{x})

4 Prirast normativnih zapisov

Vzajemna katalogizacija poteka z normativno kontrolo, kar pomeni, da katalogizatorji povezujejo normativne zapise za osebna imena avtorjev iz baze CONOR.SI z bibliografskimi zapisi. Kadar normativni zapis še ne obstaja, kreirajo nov zapis. Za katalogizatorje to pomeni dodatno in zahtevno nalogo, saj morajo biti podatki o avtorjih pravilni in natančni, ob tem pa morajo ločevati med morebitnimi soimenjaki in preprečevati pojav podvojenih zapisov za istega avtorja. V normativni bazi podatkov CONOR.SI so bili v letu 2021 kreirani 63.603 novi normativni zapisi, od tega 60.788 za osebna imena in 2.815 za imena korporacij. Iz baze LCNAF (Library of Congress Name Authority File) je bilo prevzetih 6.040 normativnih zapisov za osebna imena (tabela 15). Pri kreiranju zapisov v normativni bazi je sodelovalo 587 katalogizatorjev iz 238 knjižnic (Normativna baza podatkov CONOR.SI, 2022).

Tabela 15: Normativni zapisi v bazi CONOR.SI, prevzeti iz LCNAF v letu 2021

Mesec	Zapisi, prevzeti iz LCNAF (n)
januar	636
februar	519
marec	709
april	473
maj	493
junij	367
julij	515
avgust	339
september	419
oktober	610
november	615
december	632
Skupaj	6.040

Legenda: n – število; CONOR.SI – normativna datoteka osebnih in korporativnih imen; LCNAF – Library of Congress Name Authority File

5 Diskusija

Podatke zbiramo čez leto, zato se stanje bibliografsko-kataložne baze in absolutne številke kreiranih zapisov (lahko) razlikujejo od trenutnega števila kreiranih zapisov po posameznem dnevu in/ali mesecu (npr. izbrisani podvojeni zapisi, iz prikaza smo izvzeli tudi bibliografske zapise, ki so bili vključeni v COBIB.SI zaradi ažuriranja baze ELINKS.SI, in zapise iz lokalnih baz podatkov, ki se shranjujejo na vzajemni nivo). Iz COBIB.SI je bilo skupaj izbranih 2.853 bibliografskih zapisov, kar pripisujemo redakciji baze. Kljub vsakomesečnemu obveščanju knjižnic o obstoju bibliografskih zapisov, označenih za brisanje, v bazi COBIB.SI še vedno beležimo take zapise. Upamo, da se bodo katalogizatorji tudi v prihodnje posvetili tovrstni redakciji baze in prispevali k dvigu njene kakovosti. Bibliografsko-kataložna baza COBIB.SI je baza, kjer se število kreiranih zapisov ves čas spreminja; pravimo, da je taka baza živa.

Letni prirast v letu 2021, razdeljen na kvartale, kaže, da je bil skupni prirast najvišji v zadnjem kvartalu (28 %), sledijo pa prvi (26,9 %), drugi (23,5 %) in tretji (21,6 %) kvartal. Največ bibliografskih zapisov glede na posamezen dan v tednu na letni ravni je bilo kreiranih ob torkih

(20,4 %), sledijo srede (20,2 %), četrtki (19,9 %), ponedeljki (18,7 %) in petki (18,1 %). Že več let spremljamo trend, da je sredi delovnega tedna letni prirast največji. Pogled na mesečni ravni pokaže nekoliko drugačno sliko: ponedeljek je najbolj produktiven dan v maju, juliju in oktobru; torek v februarju, aprilu in juniju; sredi v januarju, marcu in septembru; četrtek v novembru in decembru; petek pa v avgustu. V letu ni dneva, ko ne bi beležili prirasta. Ob dela prostih dneh beležimo 2,8-odstotni letni prirast.

Pričakovano je bilo najmanj zapisov kreiranih julija (6,9 %) in avgusta (6 %), kar je tudi sicer večletni trend in ga pripisujemo sezonski komponenti, saj sta to meseca letnih dopustov. Presenetljivo pa je december zasedel prvo mesto po številu letnega prirasta.

Po podatkih v Centralnem registru uporabniških imen (30. 9. 2021) ima v Sloveniji 640 oseb aktivno uporabniško ime in Dovoljenje za vzajemno katalogizacijo monografskih publikacij (DVKA). Seznam vseh je dosegljiv na spletni strani portala za izobraževanje IZUM (Dovoljenja za vzajemno katalogizacijo, 2022). Med njimi jih ima 433 (67,7 %) eno uporabniško ime, 122 (19,1 %) dve uporabniški imeni, 59 (9,2 %) jih ima tri uporabniška imena, 26 (4,1 %) pa štiri ali več. Več uporabniških imen kaže na to, da knjižničarji sodelujejo v več organizacijah. To sklepamo tudi zaradi 2,8-odstotnega deleža letnega prirasta bibliografskih zapisov, ki so bili kreirani ob praznikih in dela prostih dneh. Vse to tudi nakazuje na večje potrebe po usposobljenih katalogizatorjih, po drugi strani pa je v katalogizaciji aktivno sodelovalo 543 katalogizatorjev od 640, ki imajo pridobljen DVKA (Bibliografske, 2022).

Kakovostno delo katalogizatorjev ima zelo pomembno vlogo v sistemu COBISS in vpliva na več storitev, ki temeljijo na bibliografskih zapisih (npr. izposoja po knjižnicah, vodenje osebnih bibliografij, evalvacija znanstvenoraziskovalnega dela, knjižnično nadomestilo itd.). Enako velja za normativne zapise. Poleg kreiranih zapisov pa ne smemo pozabiti na številne redakcije bibliografskih in normativnih zapisov, ki jih katalogizatorji opravijo. Po podatkih je bilo v opazovanem letu popravljenih 100.629 bibliografskih zapisov² (Bibliografske, 2022). Pri redakciji normativnih zapisov je poudarek na nenehnem vzdrževanju in nadgrajevanju podatkov v zapisu. To daje podatkom dodano vrednost in kaže na njihovo kakovost. Glede na pomembnost katalogizatorjevega dela in ob zavedanju pomena kakovostnih podatkov v COBIB.SI, v IZUM-u izvajamo aktivnosti, ki so del sistema zagotavljanja kakovosti bibliografskih in normativnih zapisov (Badovinac, 2016; 2020). S tem želimo prispevati k čim višji kakovosti podatkov v COBIB.SI.

6 Zaključek

Dostopnost in kakovost podatkov na vzajemnem nivoju sta velikega pomena, kljub temu beležimo še veliko zapisov, ki so dostopni le v nekaterih lokalnih bazah – kar 434.413 je zapisov, ki niso povezani³ (Bibliografske, 2022). Katalogizatorji so to številko v letu 2021 zmanjšali za 3.464 zapisov, zato še poziv, da se tudi drugi zgolj lokalni zapisi uredijo v čim večji možni meri. Ti zapisi so lahko dragocen (zgodovinski) podatek o obstoju določenega gradiva, dogodka ipd. Potrebna sta dodaten trud in čas, da se taki zapisi ustrezno uredijo (popravijo/dopolnijo). Seveda gre lahko tudi za podvajanje podatkov z že obstoječimi zapisi v vzajemni bazi, v tem primeru se morajo lokalni zapisi brisati, a tudi to zahteva katalogizatorjev vložek v redakcijo baze. Informacije in podatki, ki so zabeleženi v bazah, so pomembni

² Število zapisov, ki jih je posamezna knjižnica uredila v vzajemni bazi podatkov COBIB.SI v letu 2021, vendar ni njihov kreator.

³ Število lokalnih zapisov na dan 31. 12. 2020.

podporniki razvoja novega znanja in razvoja družbe kot celote. Glede na zapisano ni dvoma, kako pomembna baza podatkov je COBIB.SI za slovenski prostor, baze mreže COBISS.net pa za jugovzhodno Evropo.

Zahvala

Iskrena hvala vsem katalogizatorjem in vsakemu katalogizatorju posebej, saj s svojim strokovnim in vestnim delom prispevajo h kakovostnim podatkom v vseh bazah mreže COBISS.net.

Reference

Badovinac, B., 2016. Spremljanje kakovosti bibliografskih in normativnih zapisov dnevne produkcije. *Blog COBISS*, 25. 7. 2016. Dostopno na: <https://blog.cobiss.si/2016/07/25/spremljanje-kakovosti-bibliografskih-in-normativnih-zapisov-dnevne-produkcije/> [22. 9. 2020].

Badovinac, B., 2020. Več podatkov zagotavlja boljšo fasetno navigacijo v COBISS+. *Blog COBISS*, 11. 6. 2020. Dostopno na: <https://blog.cobiss.si/2020/06/11/vec-podatkov-zagotavlja-boljso-fasetno-navigacijo-v-cobiss/> [22. 9. 2020].

Bibliografske baze podatkov in podatki o zalogi: polnopravni člani sistema COBISS.SI in njihovo sodelovanje v sistemu vzajemne katalogizacije, 2022. Dostopno na: https://www.cobiss.si/kazalci/doc/STAT_PRIRAST_2022_SI_2.pdf [4. 7. 2023].

COBISS.net v številkah, 2022. Dostopno na: https://www.cobiss.net/doc/Statistike_2021_slo.pdf [14. 7. 2023].

COBISS.net: mreža knjižničnih informacijskih sistemov in informacijskih sistemov o raziskovalni dejavnosti, 2022. Dostopno na: <https://www.cobiss.net/si/> [14. 7. 2023].

Dornik, E., 2015. COBIB.SI: prirast bibliografskih zapisov v letu 2014. *Organizacija znanja*, 20(1), str. 21–26. Dostopno na: <https://doi.org/10.3359/oz1501021> [2. 10. 2020].

Dornik, E., 2016. COBIB.SI: prirast bibliografskih zapisov v letu 2015. *Organizacija znanja*, 21(2), str. 77–84. Dostopno na: <https://doi.org/10.3359/oz1602077> [2. 10. 2020].

Dornik, E., 2017. COBIB.SI: prirast bibliografskih zapisov v letu 2016. *Organizacija znanja*, 22(1–2), str. 27–33. Dostopno na: <https://doi.org/10.3359/oz1712027> [2. 10. 2020].

Dornik, E., 2018. COBIB.SI: prirast bibliografskih zapisov v letu 2017. *Organizacija znanja*, 23(1–2), str. 21–28. Dostopno na: <https://doi.org/10.3359/oz1812021> [2. 10. 2020].

Dornik, E., 2019. COBIB.SI: prirast bibliografskih zapisov v letu 2018. *Organizacija znanja*, 24(1–2), 1924006, str. 1–19. Dostopno na: <https://doi.org/10.3359/oz1924006> [2. 10. 2020].

Dornik, E., 2020. COBIB.SI: prirast bibliografskih zapisov v letu 2019. *Organizacija znanja*, 25(1–2), 2025008, str. 1–19. Dostopno na: <https://doi.org/10.3359/oz2025008> [17. 9. 2021].

Dornik, E., 2021. COBIB.SI: prirast bibliografskih zapisov v letu 2020. *Organizacija znanja*, 26(1–2), 2126007, str. 1–21. <https://doi.org/10.3359/oz2126007>

Dovoljenja za vzajemno katalogizacijo, 2022. Dostopno na:
<https://izobrazevanje.izum.si/EntryFormDesktopDefault.aspx?tabid=360&type=licence>
[14. 7. 2023].

Normativna baza podatkov CONOR.SI, 2022. Dostopno na:
https://www.cobiss.si/kazalci/doc/STAT_PRIRAST_CONOR_2021_SI.pdf [14. 7. 2023].

Organizacijski model sistema COBISS, 2021. Dostopno na:
<https://www.cobiss.net/si/platforma-cobiss.htm#c2> [13. 9. 2021].

Programska oprema COBISS3, 2023. Dostopno na: <http://home.izum.si/cobiss/cobiss3/>
[4. 7. 2023].

Vzajemna katalogizacija (COBISS3/Katalogizacija), 2022. Dostopno na:
<https://www.cobiss.net/si/platforma-cobiss.htm#c4> [14. 7. 2023].

Vzdrževanje aktivnega dovoljenja za vzajemno katalogizacijo v sistemu COBISS.SI, 2017.
Dostopno na:
[http://home.izum.si/cobiss/obvestila_novosti/dokumenti/Priloga_Vzdr%C5%BEevanje_dovo
ljenja_za_vzajemno_katalogizacijo.pdf](http://home.izum.si/cobiss/obvestila_novosti/dokumenti/Priloga_Vzdr%C5%BEevanje_dovoljenja_za_vzajemno_katalogizacijo.pdf) [30. 9. 2021].